

סֵדֶר הַלְמוּד לְיוֹם כ"ח תְּשׁוּרִי:

סֵדֶר לְקוּטִי מִוְהַר"ן הַיְיִפוּסִי:

ה וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה לְבַטֵּל (יש גורסים לבעל, ועיין באהל"ק במהד"ב) הַגְּבֹאָה, שֶׁהִיא הָעֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מְשָׁלִי ט"ז): "תוֹעֲבַת ה' כָּל גְּבוּהַ לֵב" (כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה סוּטָה ד:), הָעֶקֶר הוּא עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, כְּמוֹכָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן כ"א מ"ח:): 'בְּתִרוּעָה דְאִיהוּ רוּחָא, אֶתְעַבִּיר אֵל אַחֲרֵי; וְצַדִּיק הוּא בְּחִינַת רוּחָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבַר כ"ז): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", וְעַל-יְדוֹ נִכְנָע רוּחַ גְּבוּהָ, אֵל אַחֲרֵי, וְנַעֲשֶׂה מֵאַחֲרֵי, אַחָד, כִּי הוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד' (תְּקוּן כ"א נ"ח:), שְׁמַמְנוּ אַרְבַּע רוּחוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יְחִזְקֵאל ל"ז): "כֹּה אָמַר ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ". וְזֶה לְשׁוֹן תְּרוּעָה, לְשׁוֹן (תְּהִלִּים ב:): "תִּרְעַם בְּשֵׁבֶט בְּרִזָּל" (תְּקוּן י"ח וְתְקוּן כ"א), כִּי הוּא מְשַׁבֵּר רוּחַ גְּבוּהָ, אֵל אַחֲרֵי, כְּפִירוֹת:

ו וְזָה בְּחִינַת רְקוּדִין וְהַמְחָאת כַּף. כִּי רְקוּדִין וְהַמְחָאת כַּף נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הָרוּחַ שֶׁבַּלֵב, כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ, כִּי עַל-יַדֵּי שְׂמִימַת הַלֵּב הוּא מְרַקֵּד וּמְכַה כַּף אֵל כַּף; וְכְמוֹכָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן כ"א נ"א:): 'וְהֵאֵי רוּחָא נָשַׁב בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדִרוּעָא וּבְשִׁית פְּרָקִין דְּשׁוּקִין, וְהִיא בְּחִינַת הַמְחָאת כַּף וּבְחִינַת רְקוּדִין. וְזֶהוּ בְּחִינַת: "לְבוֹ נִשָּׂא אֶת רַגְלָיו" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה, וַיֵּצֵא, פָּרָשָׁה ע), הֵינּוּ עַל-יַדֵּי הָרוּחַ שֶׁבַּלֵב בָּאִים הָרְקוּדִין; הֵינּוּ עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ כַּנ"ל, נִתְּבַטֵּל הַגְּבֹאָה כַּנ"ל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים ל"ו): "אֵל תִּבּוֹאֵנִי רַגְלֵי גְּבֹאָה", וְנִתְּבַטֵּל הָעֲבוּדָת אֱלִילִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם" (בְּרֵאשִׁית י"ח) – 'זֶה עֲבוּדָת אֱלִילִים' (כ"מ פ"ו: וּמוֹבֵא בְרֵשׁ"י שם); וְכַשְׁנִתְעַלָּה הָרַגְלִין עַל-יַדֵּי הָרְקוּדִין, בְּחִינַת נִשָּׂא לְבוֹ אֶת רַגְלָיו,

וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּה, הֵינּוּ הָעֲבוּדָה זָרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִין הַדִּינִים; כִּי כָּל זְמַן שֵׁישׁ עֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם, חֲרוֹן־אַף בְּעוֹלָם' (סְפָרִי, רֵאֵה), וְכִשְׁנֵת עֵבֶר הָעֲבוּדָה זָרָה, נִתְעַבֵּר הַחֲרוֹן־אַף וְנִמְשָׁכִין חֲסָדִים, וְאִז הַרְגְּלִין הֵם בְּבַחֲיַנַּת רַגְלֵי חֲסִידָיו (שְׁמוּאֵל־א ב), הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת חֲסָדִים, הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת "חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים" (ישעיהו נ"ה) - 'הַנְּאֻמָּנִים' דִּיקָא, כִּי נִתְבַטַּלוּ הַמִּינּוֹת וְהַכְּפִירוֹת.

וְגַם זֶה בְּבַחֲיַנַּת הַמְּחֵאֵת כַּף, כִּי עַל־יְדֵי הַרוּחַ נִתְגַּלָּה הָאֶרֶץ הַיְדִידִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה): "קוֹל דְּדוֹדֵי דוֹפֵק"; 'דוֹפֵק' - זֶה בְּבַחֲיַנַּת רוּחַ, כְּמוֹבֵא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן כה ס"ח), וְסָמִיךְ לָהּ: "דוֹדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחוּר" - זֶה בְּבַחֲיַנַּת הַתְּגַלּוֹת הָאֶרֶץ הַיְדִידִים, הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת הַמְּחֵאֵת כַּף, וְאִז נִתְבַטַּל הָעֲבוּדָה זָרָה, הֵינּוּ הַכְּפִירוֹת, וְזֶה בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת י"ז): "וַיְהִי יָדָיו אֶמּוֹנָה".

נִמְצָא, שְׁעַל־יְדֵי הַצְּדִיק, הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת רוּחַ שְׁבִילָב, נִתְגַּלָּה הָאֶרֶץ הַיְדִידִים וְהַרְגְּלִים, הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת רְקוּדִין וְהַמְּחֵאֵת כַּף, וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּה וְהַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה הָאֶמּוֹנָה, וְאִז נִתְקַיַּם (תְּהִלִּים כ"ו): "רַגְלֵי עֹמְדָה בְּמִישׁוֹר", שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת אֶמּוֹנָה. כִּי הַמִּינּוֹת הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת נְטִיּוֹ רַגְלֵי, כְּמֵאֲמַר אֶסְרָף (שָׁם ע"ג): "כְּמַעַט נְטִיּוֹ רַגְלֵי", שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם עַל שֶׁהַשִּׂיאוֹ לְבוֹ לְמִינּוֹת, כְּמִבְּאֵר שָׁם; "וְרַגְלֵי עֹמְדָה בְּמִישׁוֹר" מוֹרָה עַל אֶמּוֹנָה, וְאִז נִתְקַיַּם "וַיְהִי יָדָיו אֶמּוֹנָה":

וְהַתּוֹרָה הִיא גַּם כֵּן בְּבַחֲיַנַּת יָדִין וְרַגְלִין, כִּי יֵשׁ בְּהַתּוֹרָה נִגְלָה וְנִסְתָּר: נִגְלָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת יָדִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "דוֹדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחוּר" - 'מִן הַחוּר', הֵינּוּ חָרוֹת עַל הַלּוּחֹת (שְׁמוֹת ל"ב), שֶׁהוּא בְּנִגְלָה; וְנִסְתָּר הֵם בְּבַחֲיַנּוֹת רַגְלִין, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (סְפָר מ"ט): "חֲמוּקֵי יִרְכִיב" - 'מָה יָרַךְ בַּסֵּתֵר' וְכוּ'. וְכָל־לִיּוֹת הַתּוֹרָה נִקְרְאוֹת לֵב, שֶׁמִּתְחַלֵּת בְּ"בֵית"

וּמִסִּימַת בְּ"לָמֵד", שְׁשָׁם מִשְׁכַּן הָרוּחַ דְּנָשִׁיב בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדָרוּעִין
 וְשִׁית פְּרָקִין דְּרַגְלִין, הֵינּוּ בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר:

ח וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, וְהַמָּן, בְּחִינֹת פּוּרִים, בְּחִינַת
 גּוֹרֵל שֶׁהַפִּיל הַמָּן, בְּחִינַת עֶמֶר שְׁעוֹרִים. כִּי הַמָּן בְּחִינַת
 הָעֲבוּדָת אֱלִילִים, כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבָרְכָהּ, שְׁעָשָׂה עֲצָמוֹ
 עֲבוּדָת אֱלִילִים (מְגִלָּה י:), וּבְשִׁבִיל זֶה הַפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרֵל בַּחֲדָשׁ
 שְׁמִת בּוֹ מִשָּׂה (שָׁם י"ג:), כִּי מִשָּׂה הוּא מְבַטֵּל הָעֲבוּדָה זָרָה, וּבְשִׁבִיל
 זֶה נִקְבַּר מוֹל בֵּית פְּעוֹר, כְּדִי לְבַטֵּל הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁבַפְּעוֹר, כְּמוֹ
 שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוֹטָה יד.) (ועי"ש בתוס'). כִּי מִשָּׂה גִימַטְרִיָּא חֲרוֹן-
 אַף (כְּמוּבָא בַמְּגִלָּה עֲמוּקוֹת אוֹפֵן קל"ז), כִּי הוּא מְבַטֵּל חֲרוֹן-אַף שֶׁל הָעֲבוּדָה
 זָרָה, כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְדִין וְרַגְלִין כַּנ"ל, שְׁעַל
 יְדֵיהֶם נִתְּבַטֵּל הָעֲבוּדָת אֱלִילִים כַּנ"ל. וְעַל כֵּן הַפִּיל פּוּר בִּירַח
 שְׁמִת בּוֹ מִשָּׂה, כִּי חָשַׁב כִּי כָּבַר מִת מִשָּׂה הַמְּבַטֵּל כַּח הָעֲבוּדָת
 אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שְׁיֻכַּל לְבַטֵּל כַּח הָעֲבוּדָת אֱלִילִים:

אֲבָל מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר הָיָה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל הָעֲבוּדָת אֱלִילִים שֶׁל
 הַמָּן, וּבְשִׁבִיל זֶה בִּימֵיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ,
 כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבָרְכָהּ (שְׁבַת פח.): "קִימוּ וְקִבְּלוּ" – קִימוּ
 מֵה שְׁקִבְּלוּ כְּבָר'. וְזֶה: קִימוּ וְקִבְּלוּ. קִימוּ – זֶה בְּחִינַת רַגְלִין,
 וְקִבְּלוּ – זֶה בְּחִינַת יְדִין, וְהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר. 'מְרַדְכֵי – מֶר דְּרוֹר' (חֲלִין קל"ט): –
 דְּרוֹר, לְשׁוֹן חֵרוּת, זֶה בְּחִינַת יְדִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "דוּדֵי
 שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר" כַּנ"ל; וְאַסְתֵּר הוּא בְּחִינַת שׁוֹקִין, מֵה יִרְדָּ
 בַּסְּתֵר כַּנ"ל. וְזֶה לְשׁוֹן פּוּרִים, הֵינּוּ בַטּוֹל הָעֲבוּדָת אֱלִילִים, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (יִשְׁעֵיהוּ ס"ג): "פּוּרָה דְּרַכְתֵּי לְבַדֵּי וּמַעֲמִים אִין אִישׁ אֶתִּי".
 וְעַל-יְדֵי הָאֶרֶת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, הֵינּוּ בְּחִינַת הַיְדִין וְרַגְלִין, נִתְּבַטְּלוּ

כַּנ"ל. וּבְשִׁבִיל זֶה צְוָה הַמֶּן לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבִהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה, כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח שֶׁל חֲמִשִּׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר:

סֵדֶר קִצּוֹר לְקוּטֵי מַוְהַר"ן הַיּוֹפְיִי:

ד יֵשׁ בְּעֵלֵי גֵאֲוָה שְׂמוֹנָעִים עֲצָמָם וְאַחֲרֵים מְלִילָךְ לְצַדִּיקִים לְהַתְּפִיל עֲלֵיהֶם וְהֵם מְעַכְּבִים תְּאַוָּתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

ה אֵלוֹ הַבְּעֵלֵי גֵאֲוָה הֵם חוֹשְׁבִים שֶׁגַּם הֵם יְכוּלִים לְהַתְּפִיל עַל שְׂהַתְּעֵנוּ וְסִגְפוּ עֲצָמָם וּבְזֶה הֵם צַדִּיקִים. אֲבָל הָאֱמֶת אֵינוֹ כֵּן כִּי אִם הַתְּבוֹנָנוּ בְּעֲצָמָם הָיוּ רוֹאִים שֶׁאַחַר כָּל הַתְּעַנִּיתִים וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן עֲדִין נִשְׁאַרוּ אֶצְלָם כָּל תְּאַוָּתָם קְשׁוּרִים בְּגוּפָם, וְגַם זְהֻמַּת תְּאַוָּת אֲבִיהֶם מִשְׁעַת הַהוֹלָדָה מִחֻמַּת שְׁלֵא נִתְקַדֵּשׁ אָבִיו בְּשַׁעַת הַזְּוֹג קְשׁוּר בְּגוּפָם עֲדִין. וְכִשְׂמִסְתַּכְּלִים עַל זֶה בְּוַדַּאי יִפֹּל עֲלֵיהֶם חֲרָדָה גְּדוֹלָה וְלֹא הָיוּ טוֹעִים שֶׁהֵם צַדִּיקִים שֶׁיְכוּלִים לְהַתְּפִיל וְלַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹנוֹת. וְכֵן יַחֲשֹׁב כָּל אָדָם כָּל זֶה וְלֹא יִטְעֶה שֶׁהוּא צַדִּיק וְיִשְׁתַּדֵּל לְהִבְיֵא וּלְהִשִּׁיב כָּל הַתְּפִלוֹת לְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת כִּי רַק הֵם יוֹדְעִים לְהַתְּפִיל וּלְהַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה כָּרְאוּ. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּאַוָּה לְתְּפִלָּתָם וּמִשִּׁגֵּר תְּפִלָּה סְדוּרָה בְּפִיהֶם כִּדִּי שִׁיחֲנָה מִהַתְּפִלָּה:

ו וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה לְבַטֵּל הַגֵּאֲוָה שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה כִּפְתוּב: "תוֹעֵבַת הַשֵּׁם כָּל גְּבִהַ לֵב" (מִשְׁלֵי ט"ז ה, וְעֵין סוּטָה ד:), הָעֶקֶר הִיא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים:

ז עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים מְבַטְלִין הַגֵּאֲוָה שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה וְזוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְנִתְבַּטְּלִין הַכְּפִירוֹת וְזוֹכִין לְבְחִינַת רוּחַ הַקְּדוֹשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה עַד שֶׁבָּאִים לְהַמְחִאת כַּף וְרַקוּדִין דְּקָדְשָׁה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְתִּיקִין הַדִּינִים וְזוֹכִין לְחֻמַּת וְחַיִּים

העוסק בבנין מתמסכן. וטעם הדבר כי מה ענין העניות להבונה, אך טעם הדבר כי מי שבונה בנין צריך לבנות בחכמה, כמו שכתוב (משלי כ"ד): "בחכמה יבנה בית" ובודאי הבונה בחכמה לא יתמסכן ואדרבא יתעשר ויתקיים בו בחכמה יבנה בית וכו' ובדעת חדרים ומלאו. אבל מי שבונה בלא חכמה מענישין אותו בעניות, ועל-ידי-זה יתבזה חכמתו בבחינת (קהלת ט): "חכמת המסכן בזויה", מדה כנגד מדה. ועל-ידי מצוות ספה הוא במדרגת תורה כנ"ל והתורה היא מקור כל החכמות בשביל זה מתר לו לבנות, כי בודאי יש לו חכמה, וסימן לדבר ויעקב נסע סכתה ויבן על-ידי מצוות ספה התר לו לבנות, לב ראשי-תבות לו בית. לב זו התורה בית מבראשית, למד מלעיני כל ישראל, הינו כלל התורה וכו':

סדר האלקי-בית הימני:

כג. בשגזרין איזה [גזר] דין על האדם, קדם שיודעין מזה בני-אדם הוא בנקל להתהפך. כד. מי שנזופל מאמונתו, ידע שדנין אותו למעלה כה. מי שדינין שזרין עליו, יסתכל בכל פעם על השמים. כו. מי שמורה דרך הטוב לרשעים, הקדוש-ברוך-הוא מצדיק אותו בדין. כז. על-ידי אמת הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו חסד, שאינו מלבש בדין. כח. מה שהקדוש-ברוך-הוא מסתיר פניו ממך, הוא מחמת כפירות שיש בך. כט. על-ידי בטחון נמתק הדין ונמשך החסד. ל. על-ידי אמונה תוכל לדבר ולהנהיג את השם יתברך לרצונה. לא. על-ידי צדקה מהפך המשפט והדין למדת חסד. לב. מי שאין לו אמונה, בידוע שהקדוש-ברוך-הוא סלק חסדו ממנו. לג. כשהחסד [כשדינים שזרין והחסד] יקר ואינו בנמצא, תדע שבכיה מועיל לזה. (שמעתי מפיו הקדוש בשעת פתיבתי

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תלח ✧ צמח מנוהרני"ת זצ"ל "צדק צני מצוה שדף צהד מספרי רבנו יהיה תיקון רכ"ל" ✧
✧ "חק נתן ולא יעבור" יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ונצח" שע"י ישיבת תיקון המידות ✧

זאת לפניו, שרמוז דבר זה הוא בפסוק "מה יקר חסדך אלקים", פרוש – מה יקר חסדך – הינו כשהחסד יקר ואינו בנמצא, דהינו שדינין שורין, חס ושלום, אזי הפעלה לזה – ובני אדם ביציל כנפיה יחסיון ראשי-תבות בכי, כי בכיה מועיל לזה כנ"ל). לז. על-ידי דעת נמשך חסד. לה. על-ידי צדקה שנותנין לאדם הגון, תזכה להמשיך חסד גם לאוהבו. לו. מי שאינו מקבל תזכה, יסורין באין עליו. לז. להמתקת הדינין תאמר קפיטל ל"ט [למנצח על ידותון]. לח. מי שמחזק את עצמו קדם התפלה ועושה הכנה גדולה, אף-על-פי שאחר-כך אינו מתפלל כראוי, על-ידי זה יסורין בדלין ממנו. לט. להמתקת הדינין, תגיד [תלמד] משניות "זרעים". מ. לפעמים הקדוש-ברוך-הוא מכלה הצרות על האב, כדי שיהיה שלום לבנו. מא. על-ידי נדר נתעבב החמה של השם יתברך.

מז. להמתקת הדינין תאמר קפיטל ע"ז. מג. מי שמקשר את עצמו בלילה למדת אמונה, נמתק מעליו הדין. מד. על-ידי גאווה נמתק החסד למעלה. מה. על-ידי תקון חצות נמתק הדין. מו. כשתהיה נעור כל הלילה, בזה אתה נצול מדינים.

סדר שבתו הר"ן הי"א:

בבקר ביום ראשון שלח רבנו זכרוננו לברכה, את האיש שהיה עמו שילך עם הטלמטש לקנות צידה לקח על הספינה כנהוג ולא מצא לקנות על השוק, וחזר לאכסניא ורבנו זכרוננו לברכה, עמד אז מעטף בטלית ותפלין ולא דבר אתו מאומה והאיש הנ"ל נפל ונרדם מגדל הצער והאימה, ורבנו לא ידע שהוא בבית, בתוך כך נעשה הרעש הגדול שם, כי בא הפקדה מהפעשא שהוא נותן ארכא רק שתי שעות, מי שאינו יודע תכסיסי מלחמה יראה לברח על הים, כי אין שום שער פתוח לצאת מן העיר כי-אם

דָּרַךְ הַיָּם וּמִי שִׁמְצָא תוֹךְ הָעֵיר אַחַר שְׁתֵּי שָׁעוֹת יִשְׁחַטוּ אוֹתוֹ
שָׁם כִּי הִישְׁמַעְאֲלִים שָׁל הָעֵיר הָיוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת הַרְחָבָה בְּתוֹךְ
הָעֵיר שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם דְּחַק כָּל־כָּךְ מֵאַנְשֵׁים הַרְבֵּה, עַל־כֵּן רָצוּ
לְשַׁחֵט אֶת הַנְּמֻצָאִים שָׁם לְפָנֹת לָהֶם מָקוֹם שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם דְּחַק
כָּל־כָּךְ וְהָיָה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְצַעֲקָה גְדוֹלָה בְּעֵיר, וּפְחַד וְאִימָה
גְדוֹלָה מְאֹד, וּבִשְׁעַת הַרַעַשׁ הַגָּדוֹל בָּרַח רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה,
מִשָּׁם עַל הַיָּם, וְלֹא הִסְתַּכַּל כָּלֵל עַל הָאִישׁ הַנִּי"ל שֶׁהָיָה עִמּוֹ וְהוּא
הָיָה נִרְדָּם כִּנִּי"ל אַחֲר־כָּךְ נִתְעוֹרַר הָאִישׁ הַנִּי"ל וְרָאָה שֶׁרַבְּנוּ אֵינּוּ
בַּבַּיִת וְהִמְתִּין עַד בּוֹשׁ וְאַחֲר־כָּךְ הִלֵּךְ לְחֹצֵר, וְרָאָה וְשָׁמַע
שְׁאַנְשֵׁים וְנָשִׁים וְטַף צוֹעֲקִים וּבּוֹכִים בְּמִרְיוֹת גְּדוֹל מְאֹד וְתַעַל
שׁוֹעַת הָעֵיר הַשָּׁמַיִם וְהַגְּבִירָה שֶׁל הַבַּיִת כְּשֶׁרָאָתָה אוֹתוֹ אֶת
הָאִישׁ שֶׁל רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, בָּאת אֶצְלוֹ וְאָמְרָה לוֹ: אֲזִי וְאַבּוֹי,
חָם אֲנִי עַל נְעוּרֵיכֶם שֶׁאַתֶּם תִּהְיוּ נְהַרְגִים פֹּה, אֲנַחְנוּ קִבְּלָנוּ
עַל־כָּל־פָּנִים טוֹבָה כָּאֵן עַכְשָׁו אָנוּ צָרִיכִים לְקַבֵּל גַּם־כֵּן מֵהַשֶּׁנִּגְזַר
עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה, אֲבָל עֲלֵיכֶם רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל כִּי תֵאבְדוּ פֹה
מִמְשִׁפְּחוֹתֵיכֶם וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְנִפְּל עָלָיו חֲרָדָה גְּדוֹלָה
עַד שְׁלֵא הָיָה לוֹ כַּח לְמִשְׁמֵשׁ בְּאַצְבָּעוֹתָיו וְשָׁאַל אוֹתָהּ עַל רַבְּנוּ,
וְהִשִּׁיבָה: כְּמִדָּמָה לִי שֶׁהוּא בָּרַח עַל הַיָּם וְהוּא כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת,
רָצוֹנוּ הָיָה לְקַח הַתְּבָה עִם הַמְּעוֹת וְהַחֲפָצִים שֶׁלָּהֶם, כִּי רַבְּנוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, בָּרַח שָׁם לְבִדּוֹ בְּלִי שׁוּם דְּבָר וְלֹא יָכַל הָאִישׁ לְבִדּוֹ
לְשֵׂאת אֶת הַתְּבָה, וְהִזְמִין לוֹ הַשֵּׁם אֵיזָה פְּרָנֵק וְנָתַן לוֹ הַתְּבָה עִם
הַחֲפָצִים וּבָרַח עִמּוֹ לַיָּם וּמִחֲמַת הַמְּהוּמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁהִיָּתָה בְּעֵיר
כְּמַעַט שֶׁאַחַד תִּקַּע סִבִּינוּ בַּחֲבֵרוֹ, לֹא הָיָה בְּאַפְשָׁרִי לִילֵךְ בְּעֵיר
אֶךְ בְּחִמְלַת הַשֵּׁם הִיָּתָה סְבָה מֵאֵת הַשֵּׁם, שֶׁבְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה עָמְדוּ
יִשְׁמַעְאֲלִים עַל גַּג הַחוּמָה וְהִכְרִיזוּ עַל אֵיזָה בְּשׁוֹרָה טוֹבָה

**וְנִתְקַבְּצוּ אֲלֵיהֶם הַרְבֵּה אַנְשִׁים וּמַחֲמַת זֶה הָיָה לוֹ דֶּרֶךְ לַעֲבֹר
בְּעִיר לִילָךְ אֶל הַיָּם:**

סֵדֶר שְׁלֵחַת עֲרֻף הַיּוֹמֵי:

(יז) היה שליח צבור בקטנה וצבור בגדולה מוציאן ידי חובתן שהוא נגרר אחריהם אבל אם היה ש"צ בגדולה וצבור בקטנה אינו מוציאן ידי חובתן שאין הרוב נגרר אחר היחיד: (יח) אם קצת העשרה בבית הכנסת וקצתם בעזרה אינם מצטרפים: (יט) ש"צ בתיבה ותשעה בבית הכנסת מצטרפין אע"פ שהיא גבוה י' ורחבה ד' ויש לה מחיצות גבוהות י' מפני שהיא בטלה לגבי בית הכנסת ויש מי שכתב דהני מילי כשאין המחיצות מגיעות לתקרת הגג: (כ) היו עשרה במקום א' ואומרים קדיש וקדושה אפילו מי שאינו עמהם יכול לענות ויש אומרים שצריך שלא יהא מפסיק דבר שאינו נקי או עבודת כוכבים: (כא) עיר שאין בה אלא עשרה ואחד מהם רוצה לצאת בימים הנוראים מחייבין אותו לישאר או להשכיר אחר במקומו ואם הם י"א ורוצים לצאת שנים ישכירו שניהם אחד בשותפות במקומם ושניהם יפרעו בשוה ואם אחד עני ואחד עשיר פורעים חציו לפי ממון וחציו לפי נפשות ושכר החזן על היוצאים כעל הנשארים: הגה ואין חילוק בין אם רוצה לילך זמן ארוך קודם יו"ט או לא כל שלא יחזור ביו"ט (מהרי"ל סימן תכ"ז):

(כב) לא היו כופין להשכיר להשלים מנין כי אם בימים הנוראים וכגון שאין חסרים כי אם אחד או שנים אלא אם כן מנהג קבוע ומפורסם בעיר לכופ להשכיר אפילו בחסרון ג' או ד' אם יש מנין מיושבי העיר כופין לשכור חזן: הגה וכן במקום שאין מנין תמיד בבית הכנסת כופין זה את זה בקנסות שיבאו תמיד מנין לבית הכנסת שלא יתבטל התמיד (תשובת ריב"ש סימן תקי"ח) ועיין לעיל ריש סימן ק"ן אם כופין

זה את זה לבנות בית הכנסת:

סימן נו (א) יש לכוין בעניית הקדיש: הגה ולא יפסיק בין יהא שמייה רבא למברך: (הגהות אשר"י בשם א"ז כתב דלפיי ראשון לא יפסיק בין שמייה לרבא ולפיי ר"י אין להפסיק בין רבא למברך) ולענות אותו בקול רם ולהשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש: הגה ויש לעמוד כשעונין קדיש וכל דבר שבקדושה. ומי שבא לבית הכנסת ושומע הקהל עונין קדיש עונה עמהם אף על פי שלא שמע שליח צבור שאמר יתגדל וכו' (הגהות חדשים במרדכי דברכות) וגם השליח ציבור צריך לומר יהא שמייה רבא וכשמתחיל יתגדל יש לומר ועתה יגדל נא כח וגו' זכור רחמיך וגו': (ב) כששליח צבור אומר יתברך כל העם עונים אמן וכן כשאומר בריך הוא וכן כשאומר ואמרו אמן: ולא נהגו לומר אמן אחר יתברך ולא אחר בריך הוא ולא יפסיק בין בריך הוא לעילא מכל ברכתא וכו': (ג) העונים עד לעלמי עלמיה בלבד טועים הם כי אסור להפריד בין עלמיה ליתברך: (ד) כשאומר החזן יתגדל כורע וכן ביהא שמייה רבא וכן ביתברך וכן בברך הוא וכן באמן: (ה) לאחר שסיים הקדיש פוסע ג' פסיעות ואחר כך אומר עושה שלום וכו':

סימן נז (א) אומר שליח צבור ברכו את ה' המבורך ועונים אחריו ברוך ה' המבורך לעולם ועד וחוזר ש"צ ואומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד: ונהגו שהש"ץ מאריך בברכו והקהל אומרים יתברך וישתבח וכו' בעוד שהוא מאריך בברכו (טור): (ב) מקום שנהגו לצעוק על חבריהם בין קדיש וברכו ליוצר אור או לדבר בצרכי רבים טועים הם. (ועיין לעיל סוף סימן נ"ד):

סדר לקוטי תפלות היימני:

קצא: ובכן תעזרנו ברחמיך שנזכה, שיהיה זוגנו בקדשה גדולה לשמך הגדול באמת, ונזכה להמשיך נשמות קדושות וטהורות

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תקב * צֶמַח מַזְהָרֵי צִיּוֹן * צֶמַח צְדָקָה שִׁדְחָה צֶמַח מִסְפָּרַי רַבְּנוּ יִהְיֶה תִּיקוֹן לְכָל *
* חֶק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר * יֵצֵא לְאוֹר עַיִן הוֹצֵאת "נִצְחָתִי וְאֵנָח" שְׁעֵי יְשִׁיבַת תִּיקוֹן הַמִּידוֹת *

לְבָנֵינוּ, נְשָׁמוֹת בְּהִירוֹת וְזִכּוֹת, הַנִּמְשָׁכִין מִשָּׂרְשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוּשִׁים הַמְּשָׂרְשִׁים בְּאוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּמַחְשָׁבָה
עֲלִיוֹנָה דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה שִׁיְהִיו בְּנֵינוּ תַלְמִידֵי
חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים וְיִהְיוּ כָּלָם יְרֵאִים וְשֹׁלְמִים, עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ לְשִׂמְחָה
וּמְקִימֵי מִצְוֹתֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם וְיִתְגַּדֵּל וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל עַל יְדֵי בְּנֵינוּ וְיוֹצְאֵי חֲלָצֵינוּ, וְיִהְיֶה נֶאֱמָר עֲלֵיהֶם: "בֵּן חָכָם
יִשְׂמַח אָב" וְיִקְיָם בָּהֶם: "יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמָּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ" וְתִאֲרִיךְ
יְמֵיהֶם וְשָׁנוֹתֵיהֶם בְּטוֹב וּבְנִעְיָמִים, וְיַעֲשׂוּ רְצוֹנְךָ כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם:
קִצַּב: אֲנָא ה' חֲמַל עָלַי, רַחֵם עָלַי, וּמִלֵּא מִשְׁאַלּוֹתַי בְּרַחֲמִים, וּמְחוּל
לִי עַל כָּל עוֹוֹנוֹתַי, וְצִוֶּה לְהַפְּשִׁיט מֵעָלַי כָּל הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים
וְהַלְּבִישְׁנִי בְּבְגָדִים נְקִיִּים, בְּבְגָדִים טְהוֹרִים וְקְדוּשִׁים, וְהִיָּה בְּעֶזְרִי,
וְזִכְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְקִיָּם מִצְוֹת צִיצִית כְּרָאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
וּכְשֵׁם שְׁאֲנִי מִתְכַּסֶּה בְּטַלִּית בְּעוֹלָם הַזֶּה בֵּן תַלְבִּישׁ לְמַעַלָּה אֶת
נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי בְּטַלִּית נְאֻה וּבְחִלּוּקָא דִּרְבָּנָן בְּבְגָדִים נְקִיִּים
וּלְבָנִים וְיִקְיָם בִּי מְקַרָּא שְׁכָתוֹב: "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים וְשִׁמּוֹן
עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחֲסֶר":

קִצַּג: קוּמָה בְּעֶזְרָתִי, וְתֵן בְּלִבִּי וְזִכְנֵי שְׁאָחִם עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוּשׁ וְעַל כְּבוֹד נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי כִּי בְּעוֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים דָּל
כְּבוֹדֵנוּ, כִּי לֹא חֲסָנוּ עַל כְּבוֹדְךָ וְעַל כְּבוֹדֵנוּ וּבְזִינוּ אֶת נַפְשֵׁינוּ מְאֹד,
עַד אֲשֶׁר נָפְלוּ חֲלָקֵי כְּבוֹדֵנוּ בְּעַמְּק זְלוּל הַגָּלוֹת מְאֹד דָּל כְּבוֹדֵנוּ
בְּגוֹיִם, וְשִׁקְצוּנוּ כְּטַמְאָת הַנְּדָה, וְרָאָה אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מְרוּדִים
מְאֹד בְּכָלָל וּבְפָרֵט:

קִצַּד: חוּסָה עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה בְּרָאתָ כָּל
הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, כִּדֵּי שִׁיתְגַּדֵּל וְיִתְעַלֶּה כְּבוֹדְךָ עַל יְדֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יִצְרָתִיו אֶף

עשיתיו" ולמה נהפך כל הכבוד לזרים, ונטל כל הכבוד מישראל, ונפל הכבוד בגלות בין העכו"ם והרשעים, אשר יש להם כל הכבוד, ועמד ישראל להרפה ולבזיון, אשר מחרפים ומבזים אותנו בכל עת:

קצה: ובכן רחם עלינו למענה ולמען כבודך, ושלה עזרה מקדש וסעדני והושיעני שאזכה להתעורר מעתה באמת ובלב שלם לעבודתך וליראתך, ואזכה מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך ואזכה לקשט עצמי וגם לקשט אחרים לדבר על לבם ולגלות להם האמת ולהשיבם בתשובה שלמה לפניך, כדי שישתבח ויתעלה כבודך הגדול והקדוש על ידי, כי זה עקר כבודך כשהמרחקים ביותר מתקרבים אליך באמת, כי אז אסתלק ואתיקר שמא יקדשא בריך הוא עלא ותתא על פני רחם עלי וקרב אליך מרחק כמוני וגלגל זכות על ידי שתקרב עוד שאר מרחקים ממך על ידי ותגדל ותקדש כבודך הגדול על ידי יקא, על ידי מרחק כמוני:

קצו: ועזרני וסיעני וחזקני ואמצני, שאזכה להעלות הכבוד יקדשה מזלותא דגלותא, ואזכה תמיד להעלות ולגדל כבודך הגדול והקדוש ועזרני שאזכה להעלות הכבוד לשרשו שהוא היראה, ותשפיע עלי יראתך הקדושה שאזכה ליראה מפניך תמיד, "ליראה את השם הנכבד והנורא" הוה, ותעזרני להגיע ליראה בשלמות ליראת הרוממות באמת ותזכנו ברחמיך הרבים לכבד יראי ה' באמת ובלב שלם, שנזכה לביטל עצמנו באמת נגדם, ולתן להם כל הכבוד באמת ובלב שלם, באפן שיתקן על ידינו פגמי היראה ונזכה ליראה בשלמות בלי פגם כלל ויקים בנו מקרא שכתוב: "יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו" ונזכה על ידי זה לשלמות אמת ונזכה שיהיה שלום בעצמי ותתפאני

חוק נתן ולא יעבור

תקד - צמח מורה רנ"ת זצ"ל "צדק צני מלכות שדך צהר מספרי רבנו יהיה תיקון רכ"ל" - חוק נתן ולא יעבור יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ונצח" שע"י ישיבת תיקון המידות

רפואת הנפש ורפואת הגוף, באפן שאזכה להיות שלם בשלמות אמת בלי שום מום ופגם:

קצו: רבוננו של עולם, ידעתי כי עכשו אני רחוק מאד משלמות, כי אני מלא מומים ופגמים הרבה מאד, מכף רגל ועד ראש אין בי מתם "אין מתם בבשרי מפני זעמך, אין שלום בעצמי מפני חטאתי" וכל איברי מלאים מומים שהטלתי בנפשי על ידי עוונותי ופשעי המרבים, מחמת זה אני רחוק מעבודתך באמת ואיני יכול לעבד עבודה תמה ואיני זוכה להתפלל שום תפלה בשלמות כראוי כי "כל אשר בו מום לא יקרב" ומאחר שאני רחוק מתפלה, במה אזכה להתקרב אליך:

קצח: אבי שבשמים, רבוננו דעלמא כלא, מלא רחמים, אמנם ידעתי כי אף על פי כן אתה שומע קול שועתי ממרחקים על כן הרימותי קולי ואקרא אליך: אבי, אבי, אדוני, אדוני, מלכי ואלקי, אליך אתפלל אליך אזעק אליך אשוע, אליך אתחנן, לפניך אשתטח, לפניך אשתחוה ואכרעה, אליך שטחתי כפי, חוס וחנוני וחמל עלי בבחמלתך וברחמיה הגדולים, יהמו נא מעיה עלי ותשגיח עלי ממעון קדשך באהבה ובחמלה גדולה ויתרה, ותרפא את מכאובי נפשי האמללה מאד, ותסיר מעלי כל המומים שהטלתי בנפשי מכל אבר ואבר כי דרכך להשתמש בכלים נשברים ואתה עושה גדולות ונפלאות עד אין חקר ואין מספר ואתה מחיה מתים ברחמים רבים, ובכחך הגדול אתה מעלה ומקבץ שברי כלים נשברים, שברי שברים, ואתה מחבר ומתקן אותם בחסדיך, ואתה מחדש אותם כבראשונה ביתר שאת וביתר עז, ואין שום נצוץ נאבד ונדחה ממך, חלילה, "כי בידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל":